

D. KOPPEL — S. SÜTT

MAADETEADUSE ÜLESANNETE KOGU

V ÖPPEASTA

I VIHR

312r
TEINE TRÜKK

K.o/Ü. „LOODUS“ — TARTUS
1928

S. SÜTT — D. KOPPEL

Maadeteaduse õpperaamatud

IV ÕPPEAASTA

EESTIMAA ja NAABERMAAD

IV trükk

191 lk. 139 joon. ja 1 värvilise kaardiga. Hind köites 1 kr. 40 s.

Raamat sisaldab peale kodumaa ja naabermaade veel lühikese ülevaate Euroopast ja kogu maakerast. Raamatu lõppu on lisana paigutatud huvitavad maateaduslikud lood, näiteks: mahajäetud laev, maru, maa-alused koopad, tuletikk, klaasivabrikus, Ruhnu saarel, õhulaeval ja veel hulk teisi, mis tunduvalt kaasa aitavad aine elustamiseks ja lugejale suurt huvi pakuvad.

V ÕPPEAASTA

AASIA, AAFRIKA, AMEERIKA, AUSTRALIA

III trükk

204 lk. 137 joon. Hind köites 1 kr. 65 s.

Praegune aeg nõuab maadeteaduselt enam mõtte kui mälu tegevust, enam arusaamist kui kirjeldamist. Sellest seisukohast tuleb maadeteaduses kõrgelt hinnata näitlikkust. Käesolev kui ka teised Sütt—Koppel'i raamatud on rikkalikult varustatud joonste, diagrammide ja kaartidega.

VI ÕPPEAASTA

EUROOPA ÜHES EESTIMAAGA

III trükk

236 lk. 171 joon. Hind köites 2 krooni

Eestimaad vaadeldakse esiti prof. Granö poolt esitatud maastikkude viisi, ühtlasi kinni pidades ka administratiivseist piirest-maakonnist. Peatüki lõpul antakse ülevaade Eesti pinnast, ilmastikust, rahvastikust ja tulundusest.

Teine osa käsitleb Euroopat üksikute riikide kaupa. Seejuures peatatakse põhjalikumalt naabermaadel ja haritud Lääne-Euroopa tööstus-kaubandusriikidel, pakkudes teistest, meile vähema tähtsusega maadest, ainult lühidat ülevaadet.

Raamat tutvustab meid taevaalaotusega, rõhku pannes taeva vaatlusele, mis meile on huvitavam kui mõne kauge vähese tähtsusega maa tundmaõppimine. Tutvustatakse väga lihtsa taevakaardiga, millel juhtjoonte abil tähti võib kätte leida.

D. KOPPEL — S. SÜTT

Maadeteaduse ülesannete kogu

IV ÕPPEAASTA	{	I vihik — viies trükk. Hind 25 senti.
		II vihik — kolmas trükk. Hind 25 senti.
V ÕPPEAASTA	{	I vihik . . . Hind 25 senti.
		II vihik . . . Hind 25 senti.
VI ÕPPEAASTA	{	I vihik . . . Hind 25 senti.
		II vihik . . . Hind 25 senti.

D. KOPPEL — S. SÜTT

Maadeteaduse ülesannete kogu

Aasia ja Aafrika

V õppeaasta

I vihk

3. trükk

1A

~~13810~~

K.o/Ü. „LOODUS“, Tartus

1928

Juhatusi tööde juure.

1. Igal õpilasel peab olema: sirkel, sentimeeterliineal ja värvipliatsid või vesivärvid.

2. Tuleb hoolt kanda, et iga töö ei oleks mitte üksi täppis, vaid ka korralik, peaasjalikult puhas.

3. Kui ei ole aega joonist korralikult värvida, tuleb ta valgeks jätta, mitte milgil tingimusel ükskõik kuidas määrada.

4. Kui on tarvis peeni jooni värviliste pliatsitega tõmmata, peab olema pliats hästi teritatud.

5. Vesivärvisid tarvitades ei tohi plekke olla ega või tööd pooleli jätta.

6. Kui on joonis vaja värvida pliatsite või vesivärvidega, peab seda ikka alati enne nimede kirjutamist tegema, muidu läheb tint laiali.

7. Iga nimi peab olema tindiga kirjutatud, mitte pliatsiga.

8. Kui sõna ühe rea peale ära ei mahu, tuleb ta lühendatult kirjutada.

* * *

Niisugusel juhtumisel, kui ei ole värve, võib ka lihtsa pliatsiga läbi saada, joonistades kõik halli ja musta tooniga või mitmesuguste viirudega.

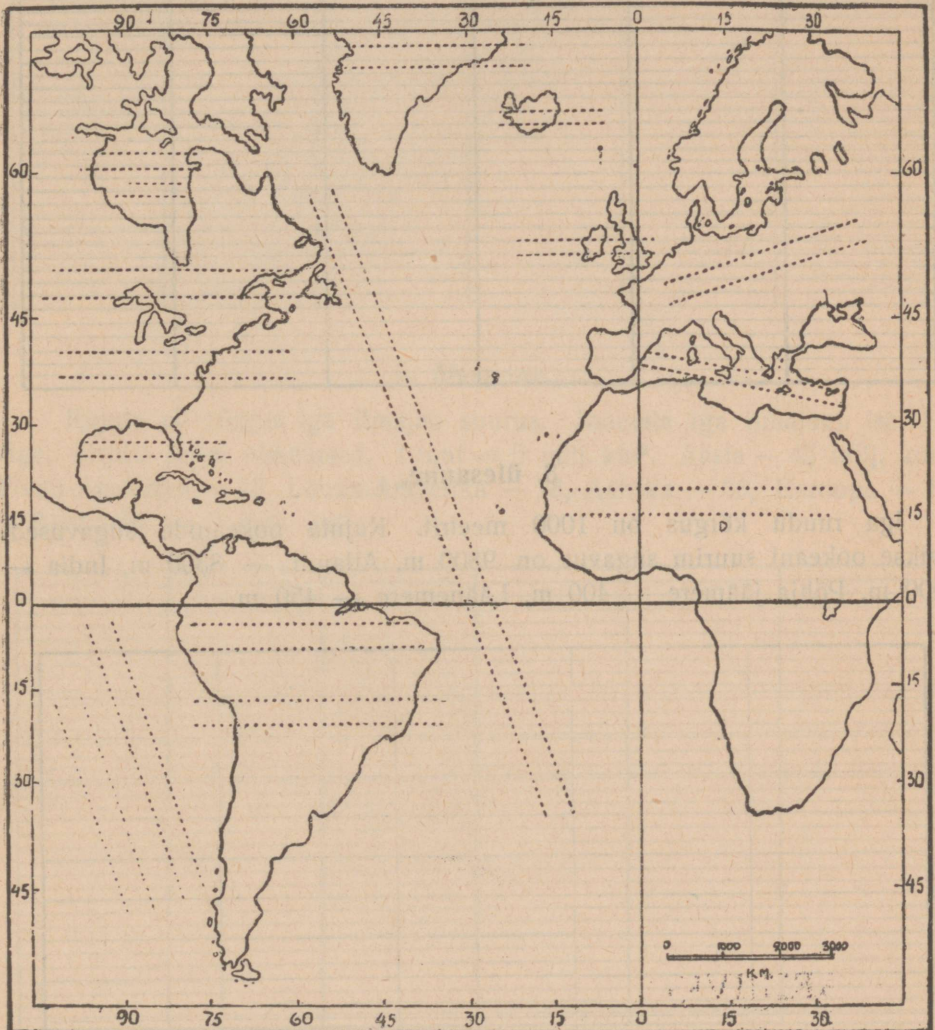
ARHIIVKOGU

H. LAAKMANN, TARTUS.

1. ülesanne.

Atlandi ookeani kaardil värvi ära mandrid ja vesi, kirjuta märgitud kohtadele nimed. Joonista pikkus- ja laiussihid — iga 15°. Märgi mõne meridiaani kohale mis kell on siis seal, kui Greenwichi meridiaanil on kell 6 hom.

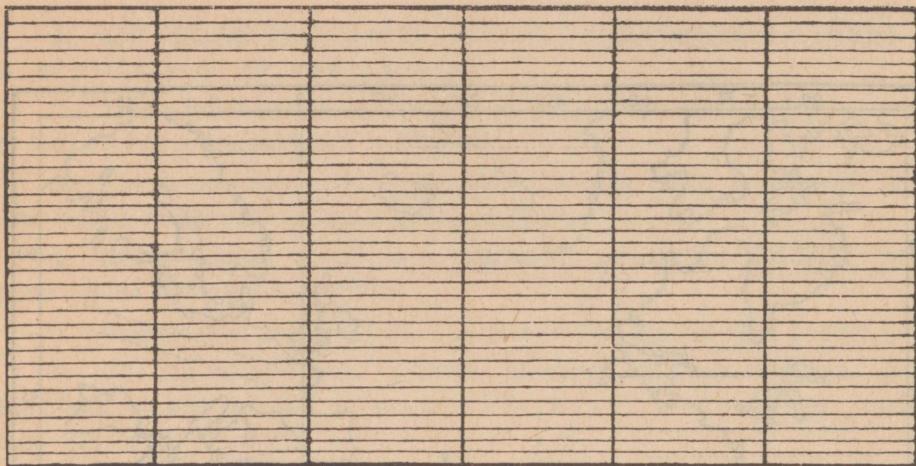

2. ülesanne.

Võrgus on iga ruut 5 milj. km². Kujuta pahemal pool ookeanide, paremal pool mandrite kogusuurus. Värvige vesi sinise, maa kollase värviga.

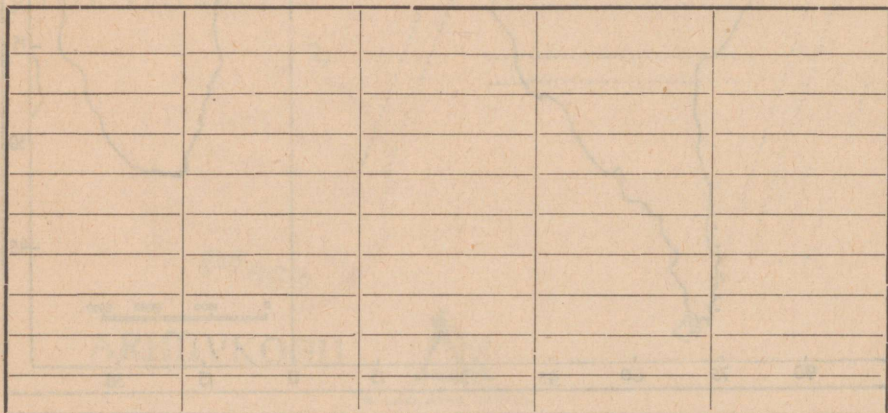
Mandri kogusuurus 150 milj km² (31 ruutu).

Ookeanide " " 360 " " (71 ").

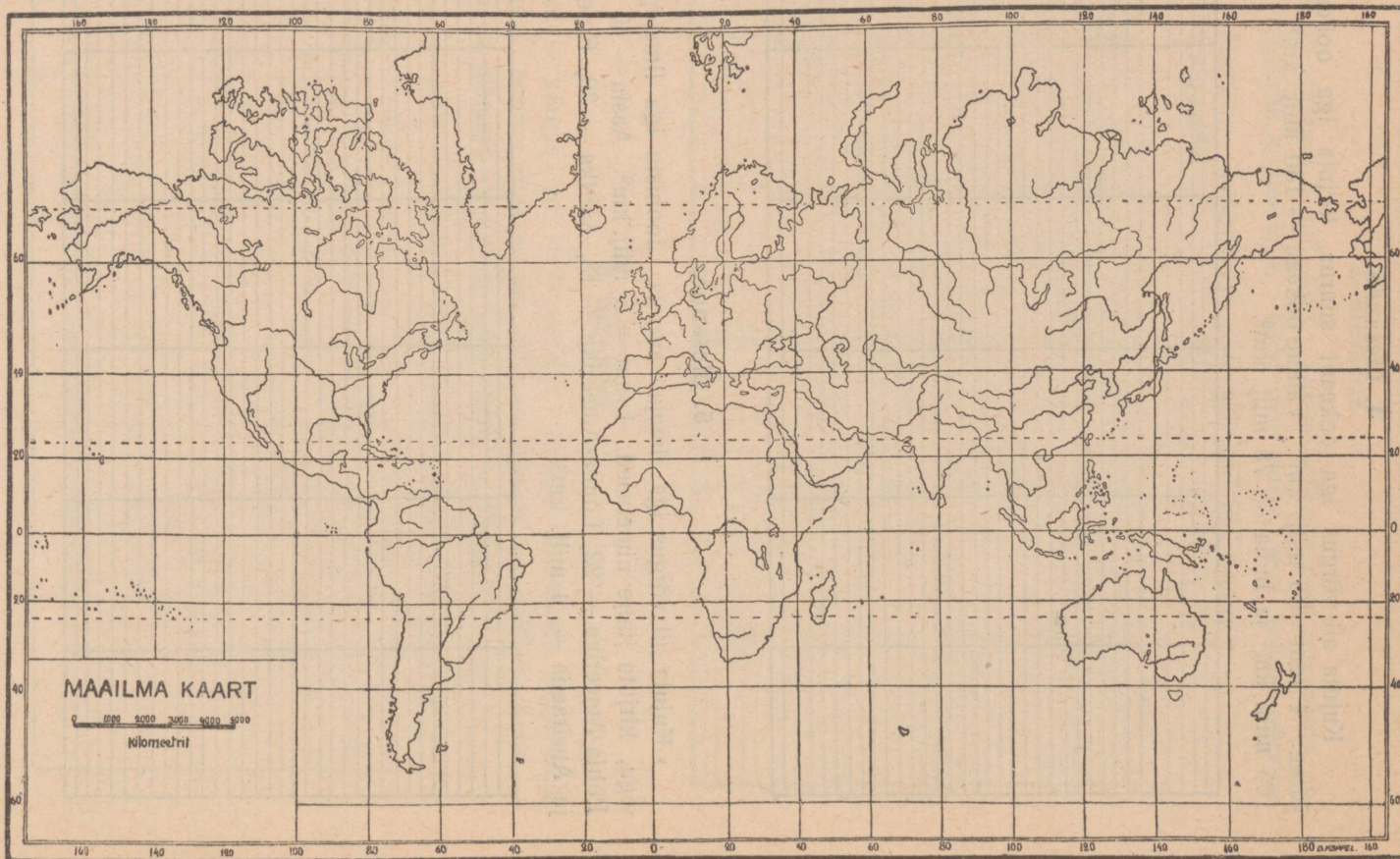
3. ülesanne.

Iga ruudu kõrgus on 1000 meetrit. Kujuta ookeanide sügavused. Vaikse ookeani suurim sügavus on 9800 m, Atlandi — 8300 m, India — 7000 m, Põhja jäämere — 400 m, Läänemere — 450 m.

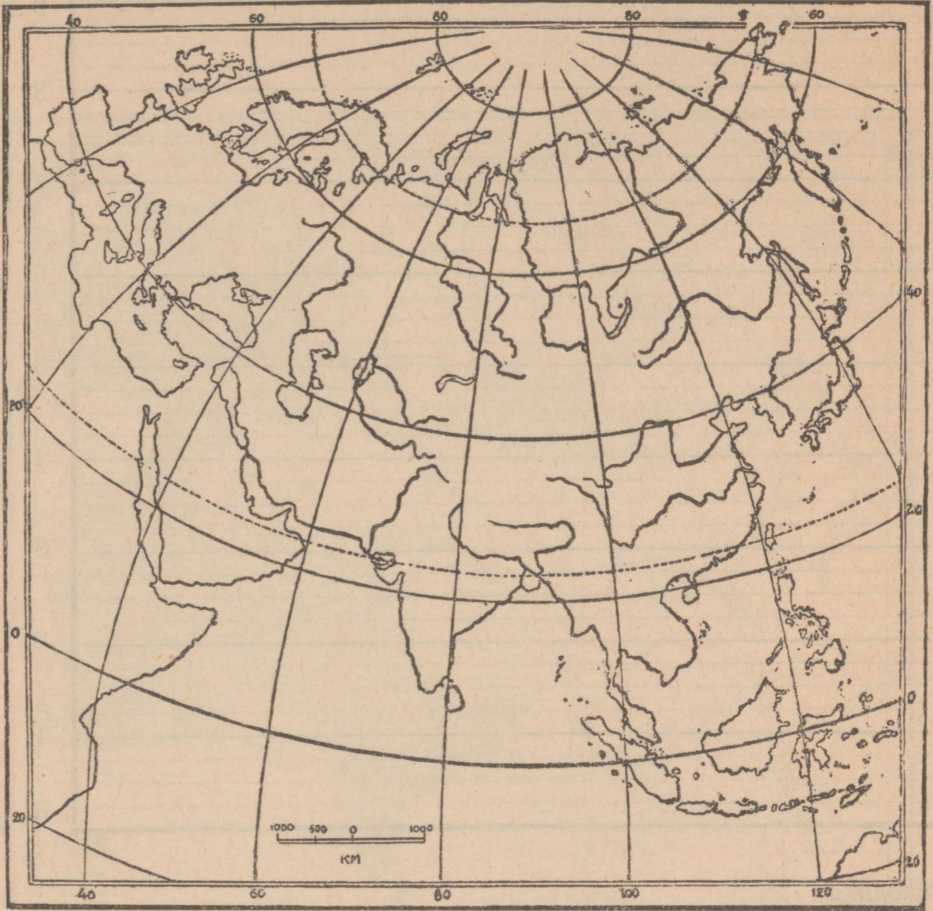
6. ülesanne.

Värvi kaardil iga manner ise-värviga ja kirjuta juure nimed. Kaardi äärtele (üles ja alla) meridiaanide kohale kirjuta kella aeg mis siis seal on, kui Greenwich'is on kell 12. Värvi meridiaanivahed 0-st kuni 4-ni ja 20—24 isevärviga, samuti 4—8 ja 20, samuti 8—12 ja 12—16 isevärviga.

7. ülesanne.

Aasia kaardil värvi ära maa ja vesi, nummerda poolsaared, saared, mered ja väinad ning kirjuta nimed märgitud kohtadele. Mõõda mõõtkava abil mandri ulatus NS ja EW.

Mered

Lahed ja väinad

Saared ja saarestikud

Poolsaared

8. ülesanne.

All võrgus kujuta Mont-Eversti (8840 m), Elbrus'e (5630 m), Tiibeti kiltmaa (4500 m) ja Pamiiri mägismaa (8800 m) kõrgused. Mäed tehke teravate, kiltmaad laustippudega. Kirjuta nimed juure.

	9 km
	8 "
	7 "
	6 "
	5 "
	4 "
	3 "
	2 "
	1 "
	0 "

Madalikud

.....

Kiltmaad

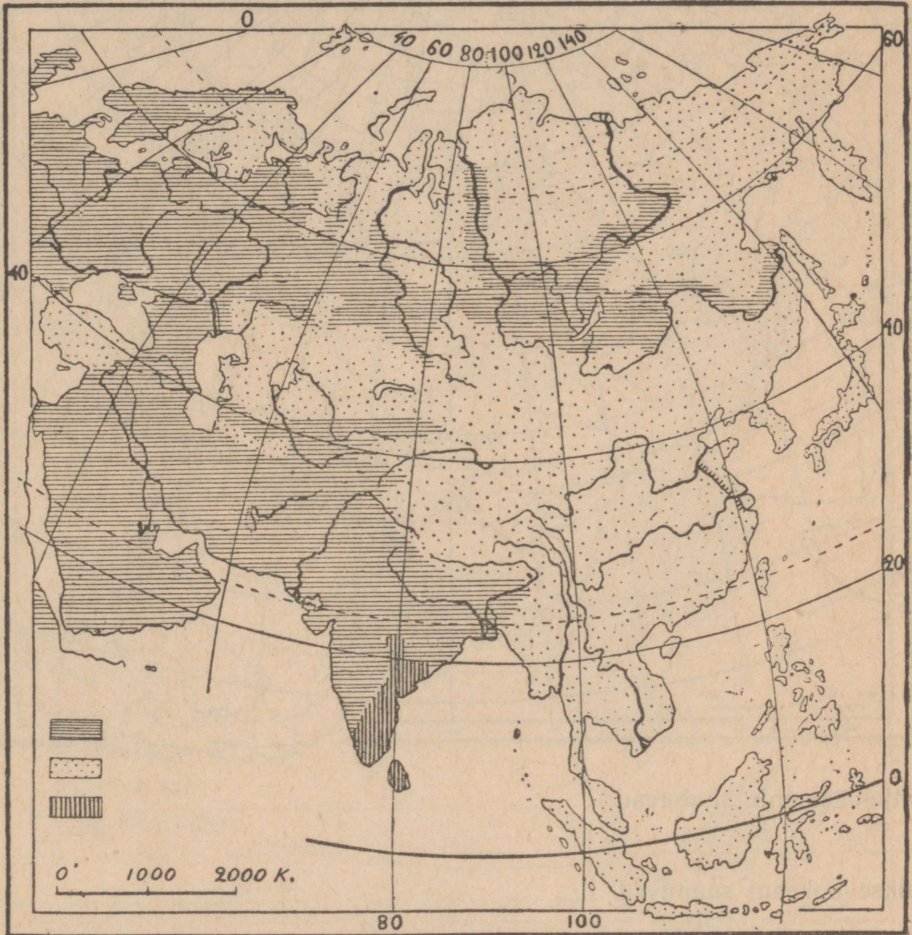
.....

Mäeahelikud

.....

9. ülesanne.

Aasia kaardil on tähendatud rahvatõud isesuguse viirutusega; värvi iga tõu levimisala ise-värviga.

10. ülesanne.

Piira kaardil ja värvi ise-värviga: 1) Põhja-Jäämere, 2) Vaikse-, 3) India ookeani ja Valgalata jõgede jõgikonnad; kirjuta jõgede juure numbrid ja alla nimed.

Põhja-Jäämerde suubuvad

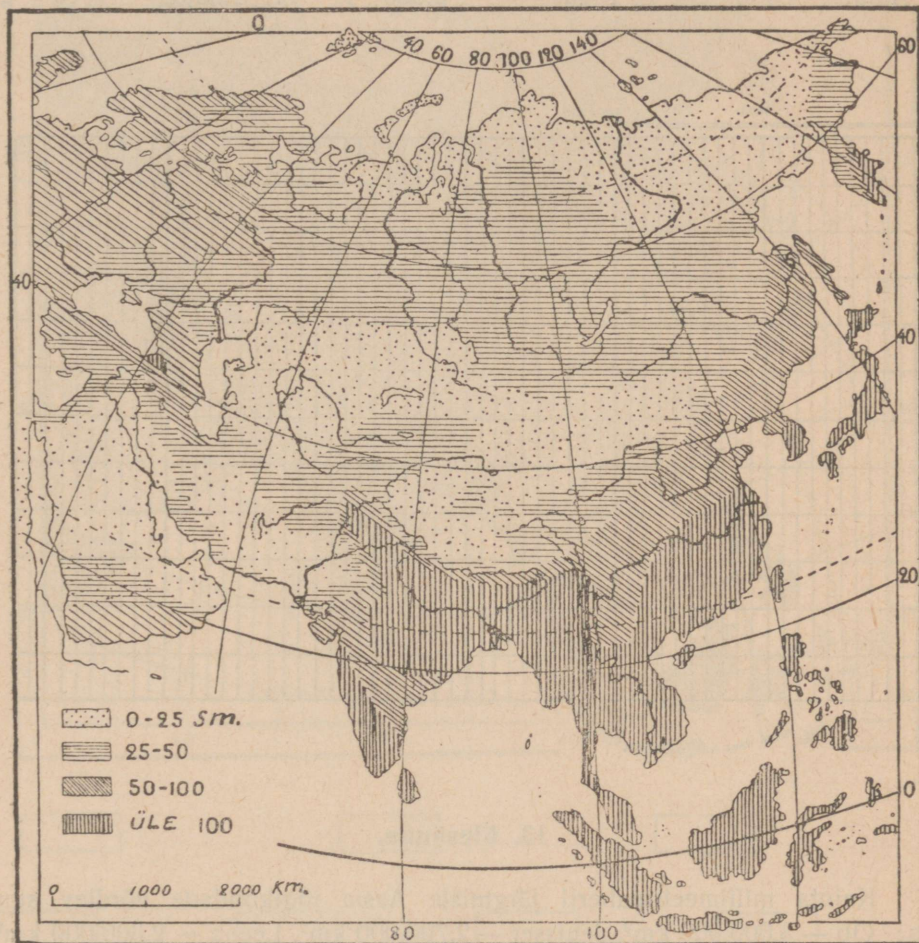
Vaikse ookeani suubuvad

India ookeani suubuvad

Valgalata jõed

11. ülesanne.

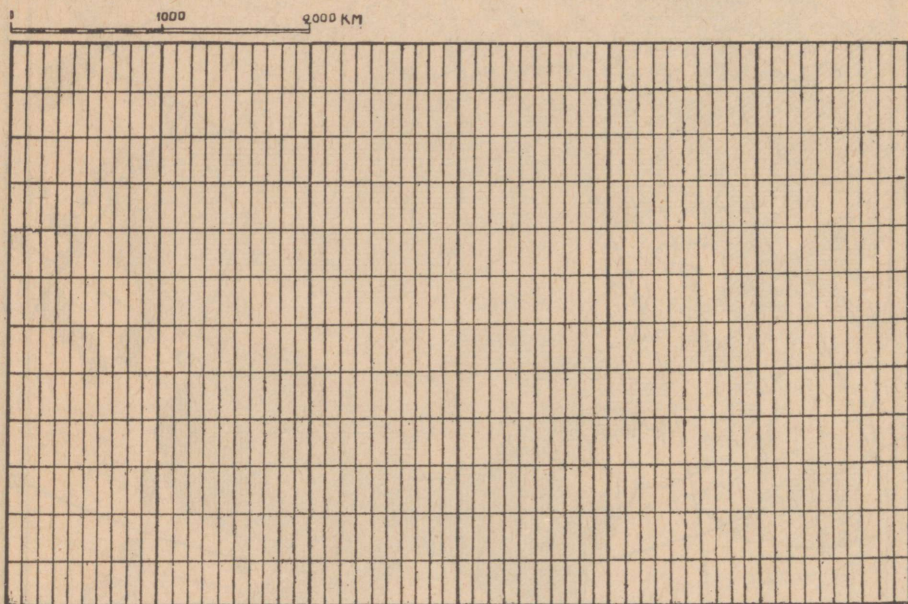
Aasia sademete kaardil värvi sademeterikkamad kohad tumesinise, kehvemad kordkorralt heledama värviga, 0—25 sm värvi kollase värviga. Numbrid näitavad sademete hulga levimist sentimeetrites.

12. ülesanne.

Joonista alla võrku Aasia jõgede võrdlev pikkus:

1. Ob	3.600 km	5. Hoangho	4.200 km	9. Eufrat	2.800 km
2. Jenissei	5.200 „	6. Jangtsekiang	5.300 „	10. Amu-Darja	2.200 „
3. Leena	4.600 „	7. Ganges	3.000 „	Võrdluseks	
4. Amur	4.500 „	8. Indus	3.000 „	11. Emajõgi	100 „

13. ülesanne.

Kujuta millimeetripaberil järgmiste Aasia jõgikondade võrdlev suurus: Ob — 3.000.000 km², Jenissei — 2.700.000 km², Leena — 2.300 000 km², Amur — 2.000.000 km², Jangtsekiang — 2.000.000 km² ja Hoangho — 2.000.000 km².

14. ülesanne.

Aasia kaardil on taimvaldkonnad viirutatud isemoodi. Värv (vööde järele) iga valdkond erivärviga ja anna all värvide seletus.

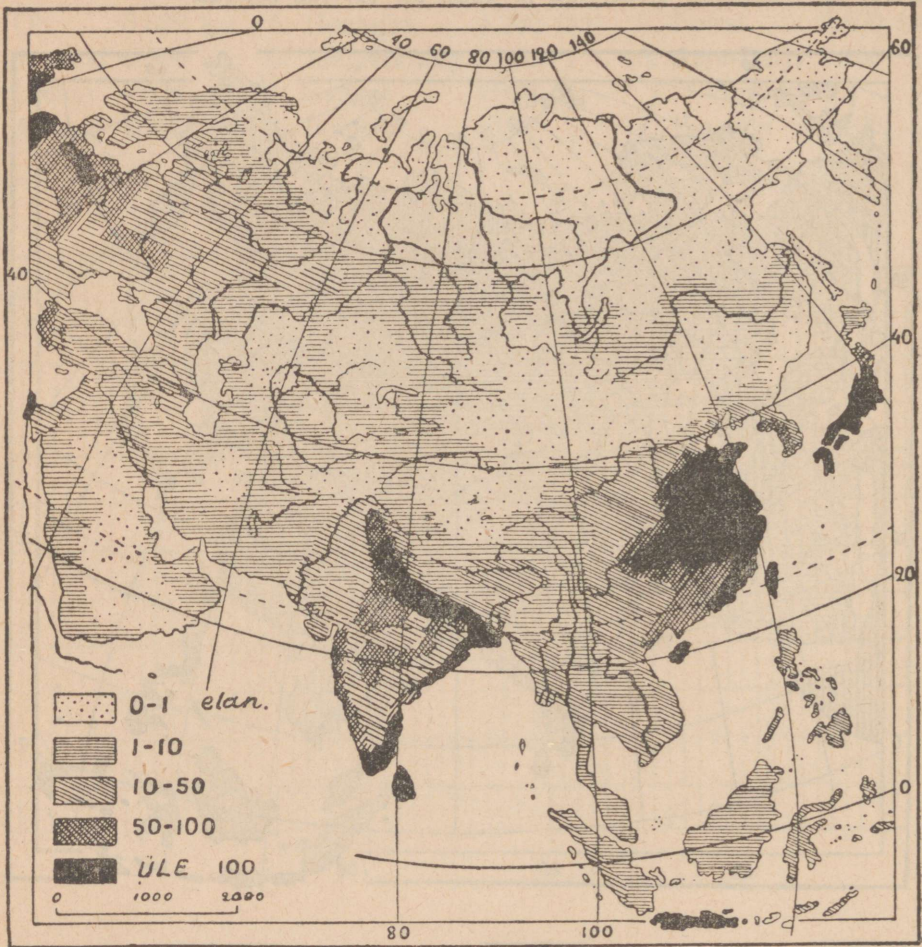

15. ülesanne.

Jaapanis saadakse aastas 10 milj. kg siidi, Hiinas 8 milj. kg ja Türgimaal 1 milj. kg. Joonista nende andmete järele diagramm.

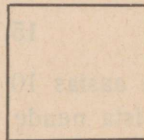
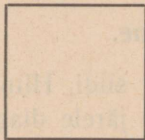
16. ülesanne.

Aasia asustamiskaardil on rahva tihedus tähendatud ise-viirutusega; värvi kaart kollase värviga, — mida rohkem inimesi 1 km², seda tumedam värv.

17. ülesanne.

Euroopas on 1 km² 45 inimest, Aasias — 4,5 inimest. Täienda all ruutudes vastav arv punktisi.

18. ülesanne.

Aasia riikide kaardil värvi iga riik ise-värviga, juure tähendades nimed ja tähtsamad linnad.

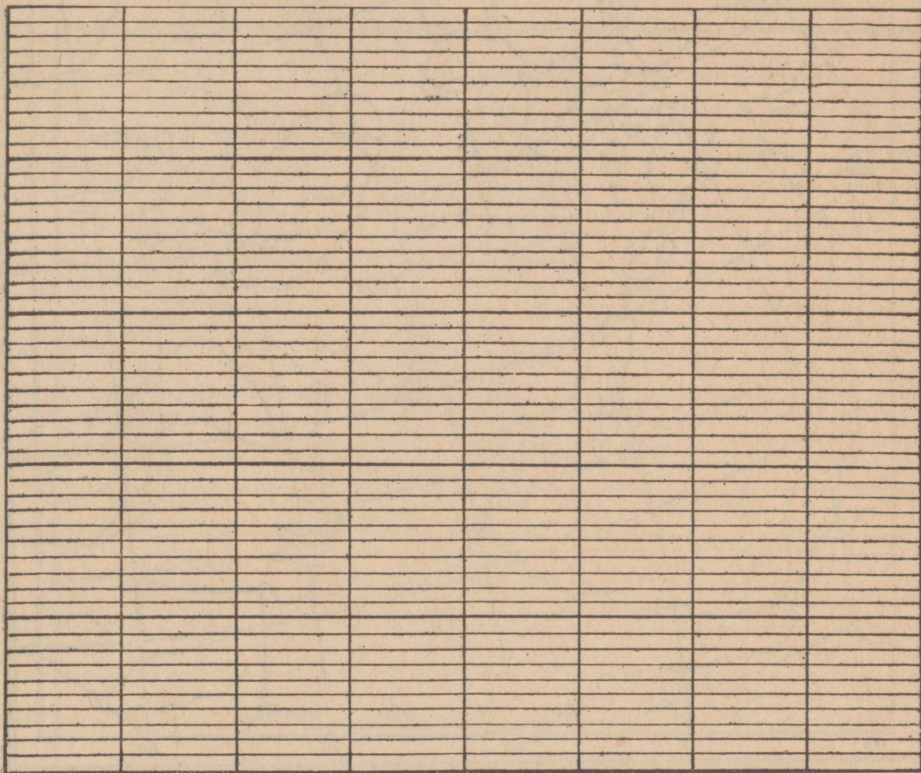

☐	Vene maak.	☐	Hiina maak.	☐	Türgi maakonnad		
☐	Persia mk.	☐	Briti-India mk.	☐	Siiam	☐	Annam
☐	Jaapani mk.	☐	Hollandi mk.	☐	Belutsistan	☐	Afgan.

21. ülesanne.

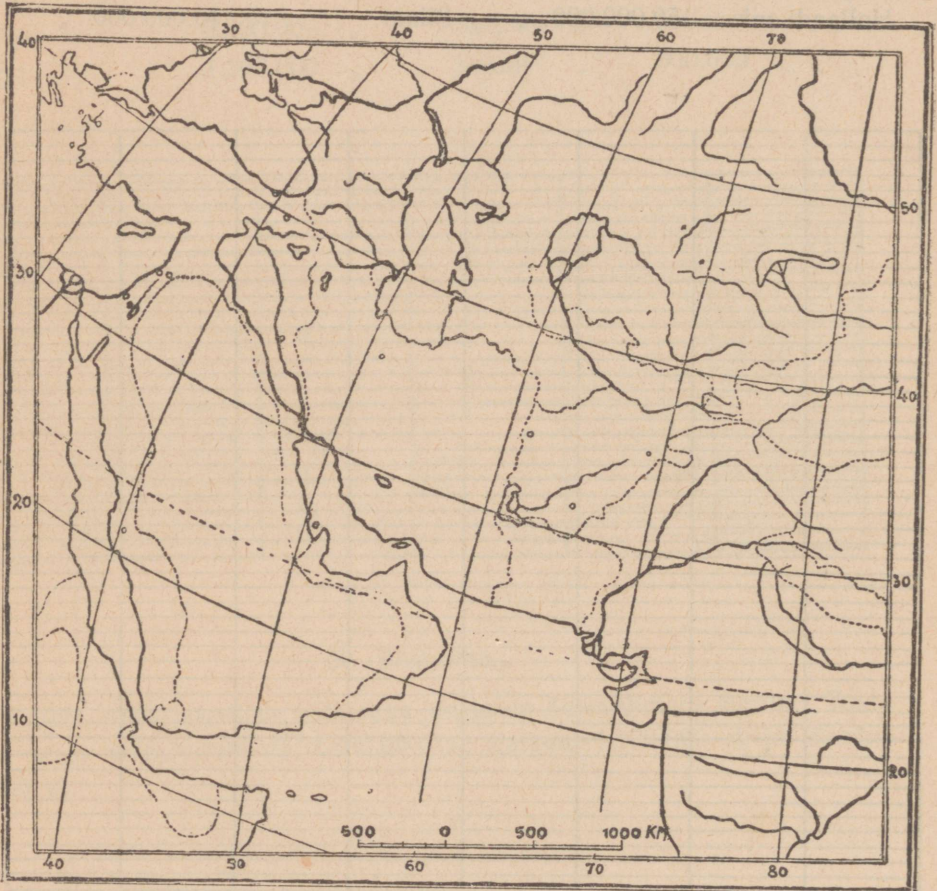
All võrgus on iga ruut 10.000.000 inimest. Kujuta värviliste tulpadena järgmiste riikide rahvaarvu võrdlev diagramm:

Hiinas . . .	350.000.000 el.	Aasia Vene mk.	21.000.000 el.
Inglismaak. .	350.000.000 „	Türgim. . . .	15.000.000 „
Jaapanis . .	80.000.000 „	Persias	10.000.000 „
Hollandi mk.	50.000.000 „	Siiam	10.000 000 „

22. ülesanne.

Ees-Aasia kaardil värvi iga riik ise-värviga, ning kirjuta sisse nimed. Linnadele kirjuta juure numbrid, alla joontele nimed. Musta tugeva joontega tõmba õpitud mäed. Näita punase joonega, kust käib Bagdadi raudtee.

Linnad

.....

.....

23. ülesanne.

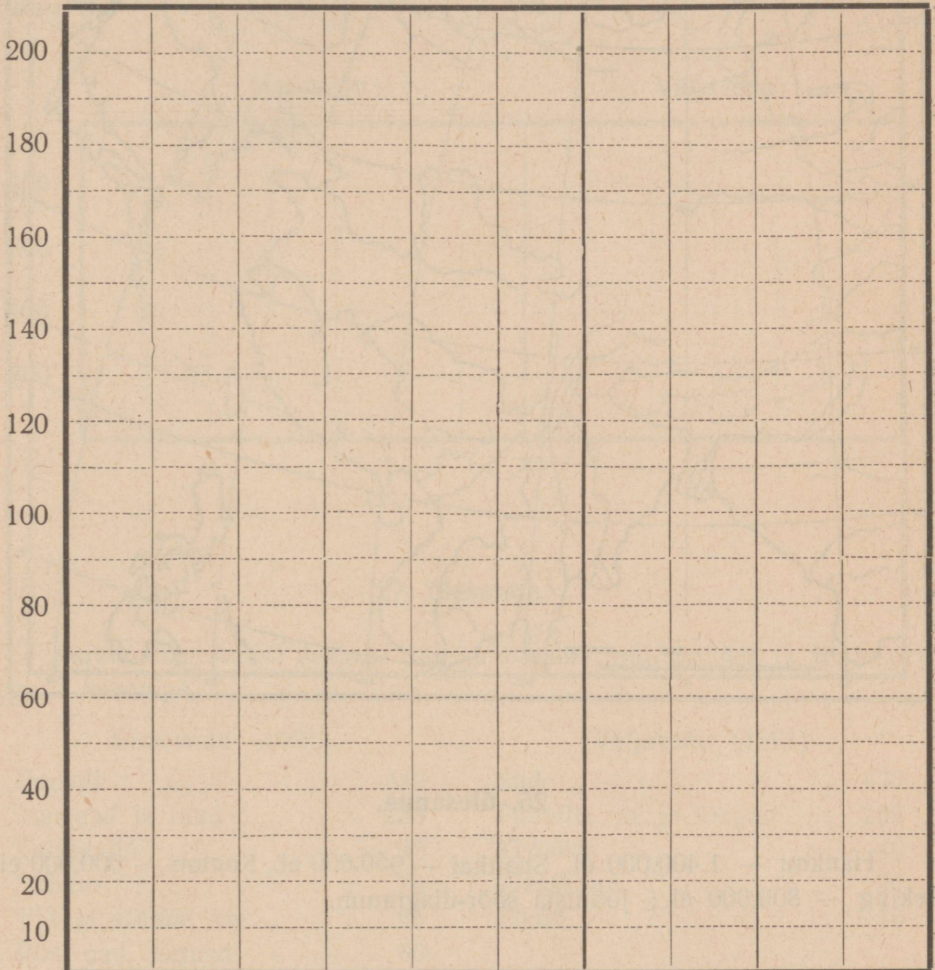
Kujuta diagrammidel Persia väliskaubandus :

Sissevedu (1920)	
Puuvilla riie ja lõngad	200 milj. krooni
Suhkur	100 " "
Tee	30 " "
Rauakaup	20 " "
Piimasaadused	10 " "
Petrooleum	10 " "

Väljavedu (1920)	
Nafta	140 milj. krooni
Aiavili	26 " "
Puuvill	26 " "
Vaibad	20 " "

Sissevedu :

Väljavedu :

24. ülesanne.

Ida-Aasia kaardil värvi riigid ise-värviga; linnadele kirjuta nimed juure.

25. ülesanne.

Hankou — 1.400.000 el., Shanhai — 950.000 el., Kanton — 900.000 el.,
Peking — 800.000 el.; joonista sõõr-diagramm.

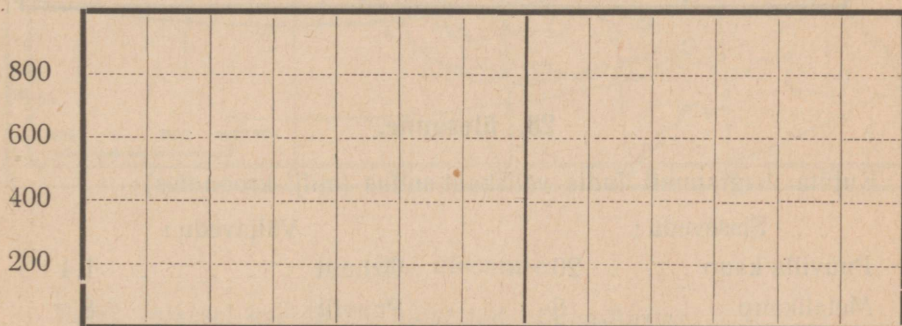
26. ülesanne.

Kujuta diagrammil Hiina väliskaubandus:

Sissevedu (1920)			Väljavedu (1920)		
Puuvilla riie ja niit	1500 milj.	krooni	Siid . . .	700 milj.	krooni
Metallkaup . . .	400	" "	Oad . . .	400	" "
Paberossid . . .	140	" "	Oa õli . . .	100	" "
Kivisüsi . . .	100	" "	Seatina . . .	70	" "
Kala	80	" "	Puuvill . . .	60	" "
Riisi	40	" "	Tee	60	" "
Linane riie . . .	40	" "			

Sissevedu:

Väljavedu:

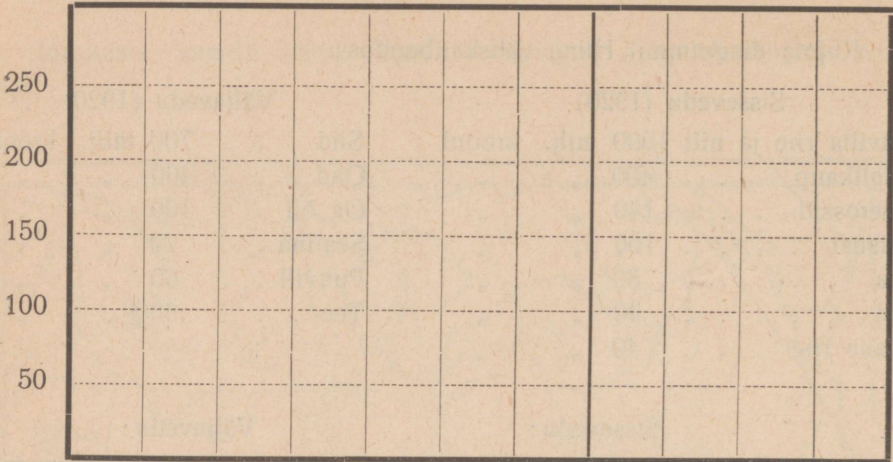
27. ülesanne.

Kujuta diagrammil Jaapani väliskaubandus milj. jenides (1 jen = peaaegu 1 krooniga):

Sissevedu (1921)		Väljavedu (1921)	
Puuvill	440	Siid	430
Masinad ja raud	235	Puuvilla riie ja lõngad . .	285
Taime õli	95	Kivisüsi	40
Suhkur	70	Klaaskaup	20
Vill ja villane riie . . .	65	Tikud	15
Riis, oad, herved	60		

Sissevedu :

Väljavedu :

28. ülesanne.

Kujuta diagrammil India väliskaubandus (milj. kroonides):

Sissevedu :

Väljavedu :

Puuvilla kaup 20

Dzhuut 1,4

Metallkaup 8

Puuvill 8

Masinad 5

Riis 3,7

Suhkur 3,7

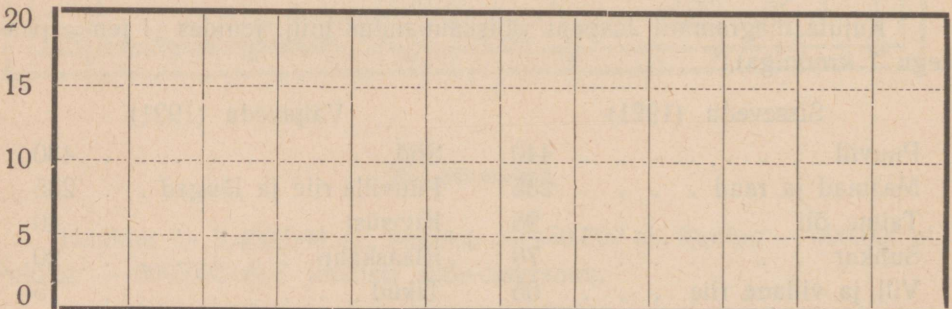
Õli, seemned 3,4

Vedurid 3

Tee 2,5

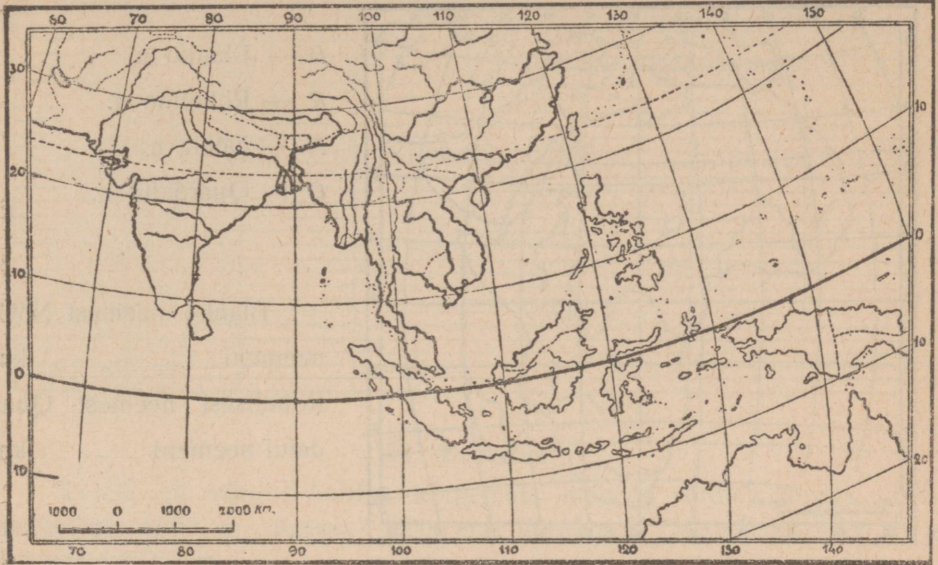
Autod 2,5

Nahad 1,5

29. ülesanne.

Lõuna-Aasia kaardil värvi iga riik ise-värviga.

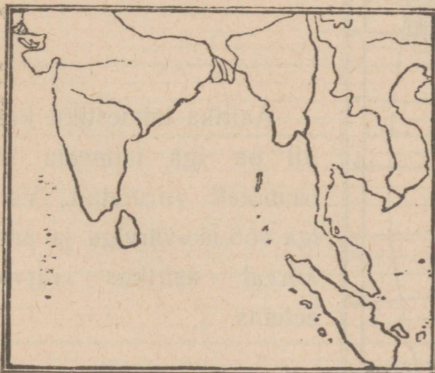

30. ülesanne.

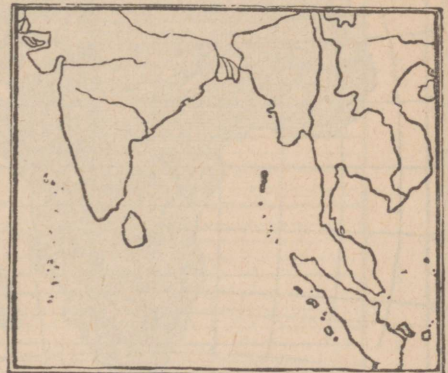
Kahel väikesel kaardil on kujutatud Lõuna-Aasia.

Värvi mandrid kollaseks, vesi siniseks.

Näita siniste noolekestega talve-, punaste — suve-monsuunide suund.

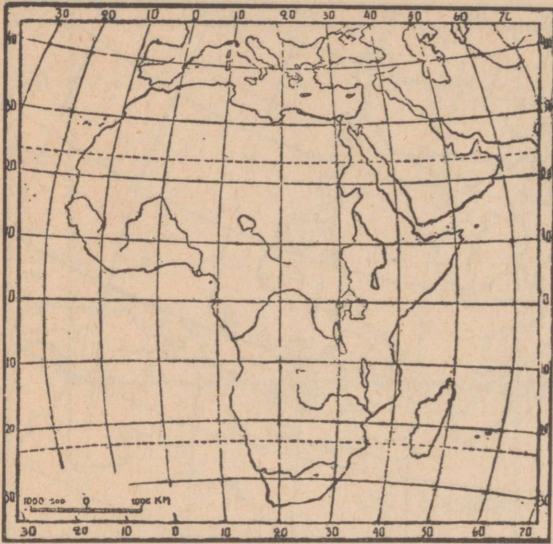
Talvel.

Suvel.

31. ülesanne.

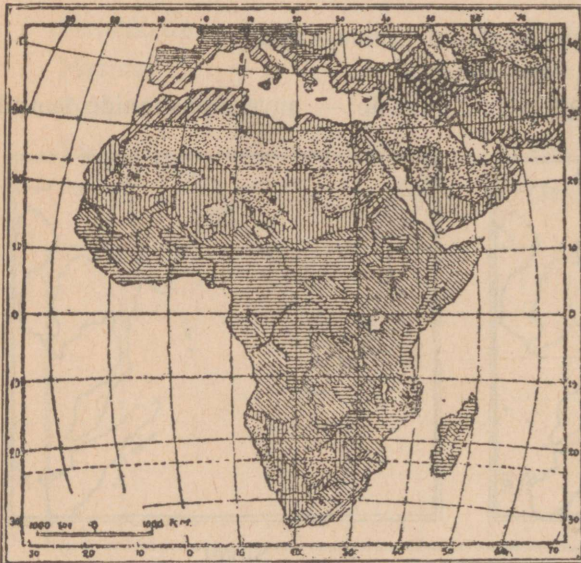
Ühenda sirgjoonega Aafrika äärmised neemed NS EW. Neemedele kirjuta nime esimene täht juure.

- B — Blanko n.
 R — Roheline n.
 N — Nõela n.
 Q — Quardafui n.

Blanko neemest Nõela neemeni km.
 Rohelisest neemest Quardafui neemeni km.

32. ülesanne.

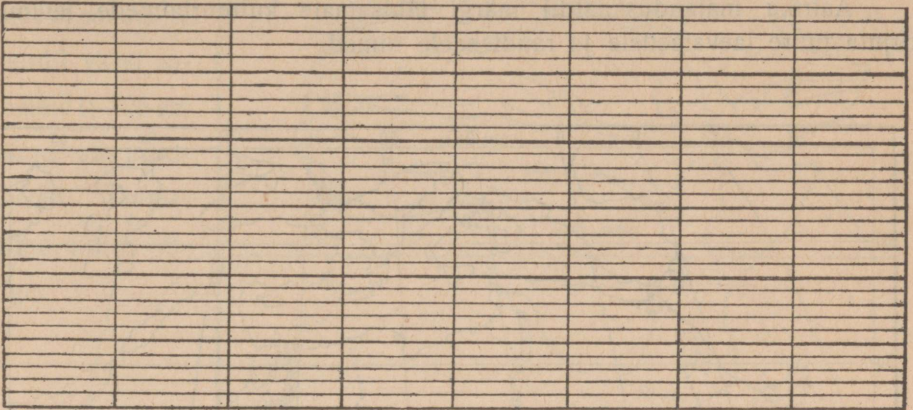

	LEHTMETSAD		SAVANNID
	RÕHUNIKUD		TROOPIKAD
	KÕRVED		IGHÄLJ. M.

Aafrika taimestiku kaardil on iga taimevöö viirutatud. Värv iga vöö ise-värviga ja anna kõrval astrikus värvide seletus.

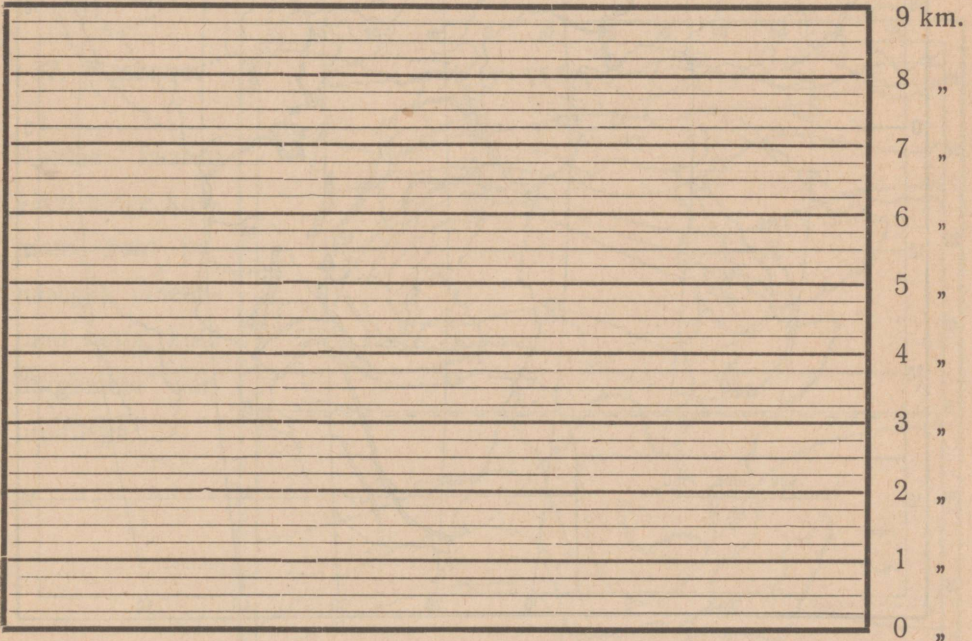
33. ülesanne.

All võrgus kujuta Aafrika võrdlev suurus Euroopaga. 1 ruut = 500.000 km². Euroopa — 10 milj. km², Aafrika 30 milj. km².

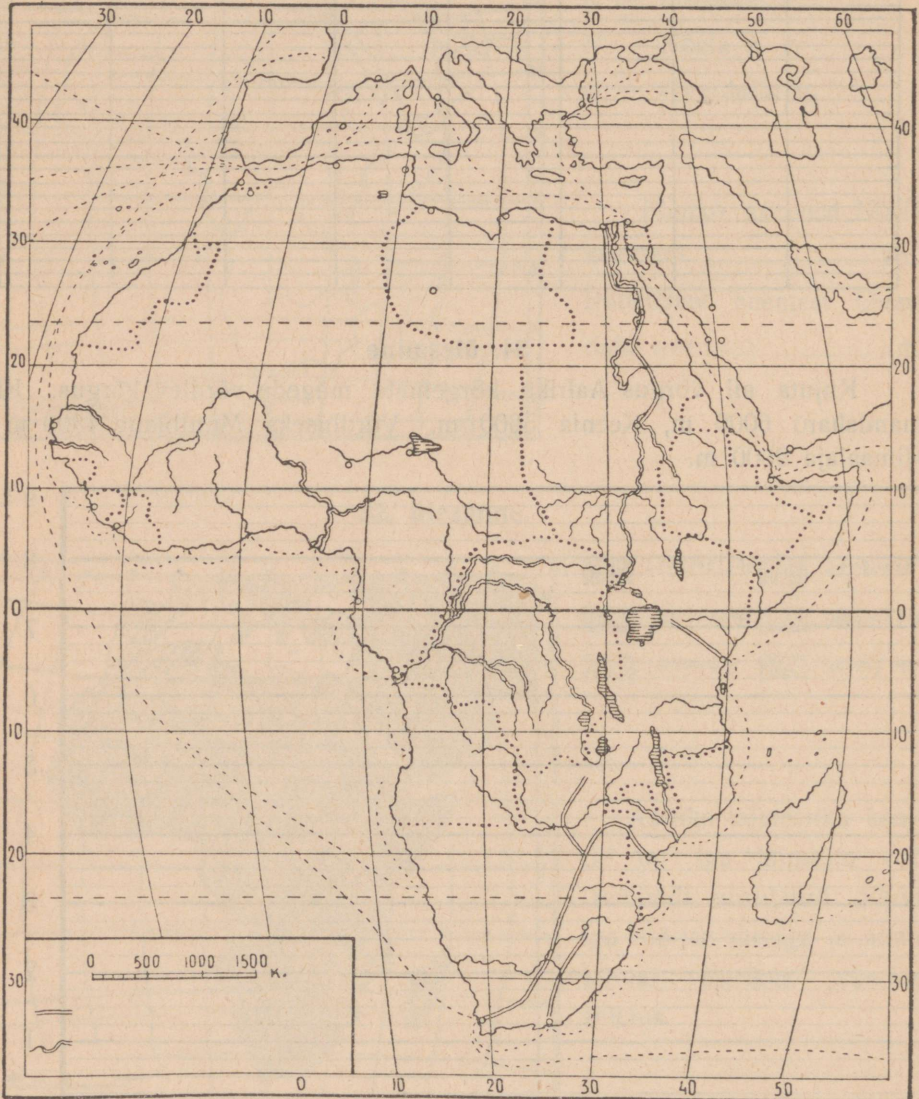
34. ülesanne.

Kujuta all võrgus Aafrika kõrgemate mägede võrdlev kõrgus. Kili-
mandsharo 6000 m, Keenia 5600 m. Võrdluseks Montblanc 4800 m ja
Himaalaja 9000 m.

35. ülesanne.

Aafrika majanduskaardil märgi tähtsamate kultuurtaimede levimine, kirjuta juure laevateede ja raudteede nimed.

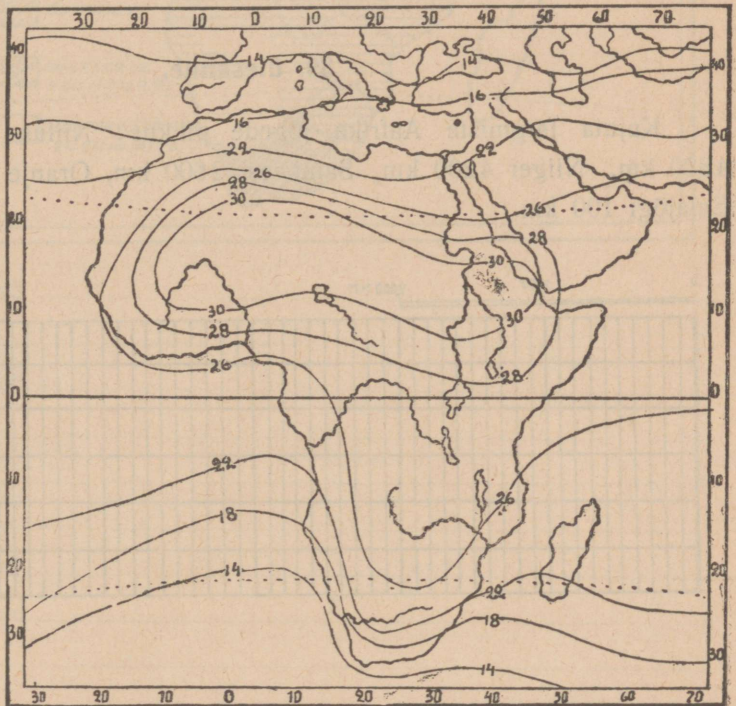
36. ülesanne.

Aafrika sademete kaardil värvi sademeid 0—25 sm nõrga, siis kordkorralt tumedama sinise värviga.

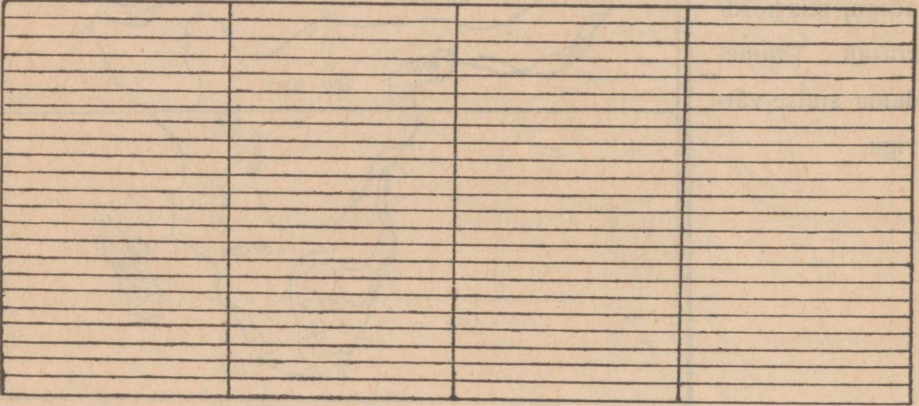
37. ülesanne.

Aafrika kaardil värvi kõige kuumem koht punasega, jahedamad sama, kuid nõrgemate varjunditega.

38. ülesanne.

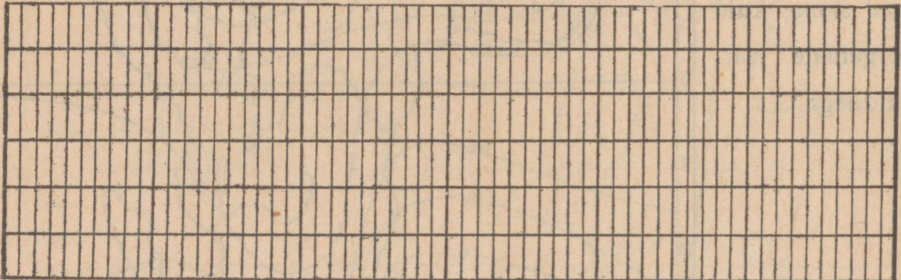
Iga ruut võrgus on 3.000 km^2 . Kujuta värviliste nelinurkadena Aafrika järvede suurused: Viktooria 69.000 km^2 , Tanganjika 35.000 km^2 , Tsaad 25.000 km^2 . Võrdluseks Eesti 47.000 km^2 .

39. ülesanne.

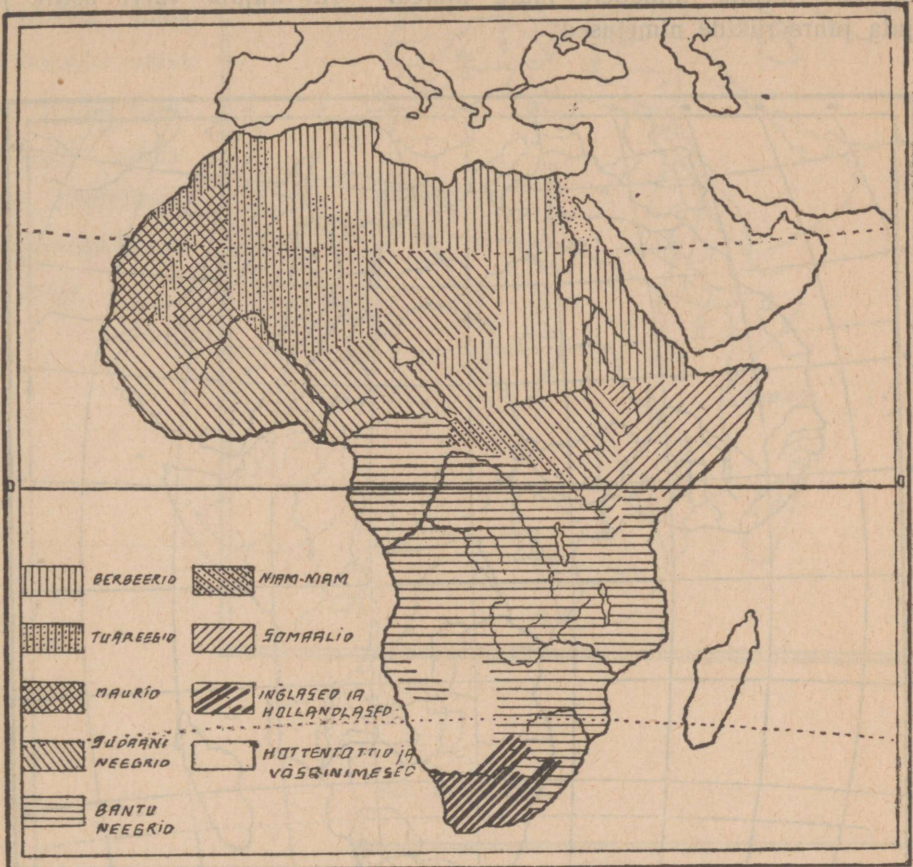
Kujuta järgmiste Aafrika jõgede pikkus: Niilus 6500 km, Kongo 4630 km, Niiger 4200 km, Sambeesi 2600 km, Oranje 2000 km ja meie Emajõgi 100 km.

0 1000 2000 KM

 A horizontal scale bar with three segments. The first segment is labeled '0', the second '1000', and the third '2000 KM'.

40. ülesanne.

Aafrika rahvaste levimiskaardil värvi iga rahva asukoht ise-värviga.

Põhja-Aafrika rahvad

Lääne-Aafrika rahvad

Ida-Aafrika rahvad

Kesk-Aafrika rahvad

Lõuna-Aafrika rahvad

41. ülesanne.

Aafrika riikide kaardil värvi iga riik ise-värviga, samuti eurooplaste asumaad; kirjuta linnadele juure nimed. All kujuta värvi astrik ja kirjuta juure riikide nimetused.

☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐

42. ülesanne.

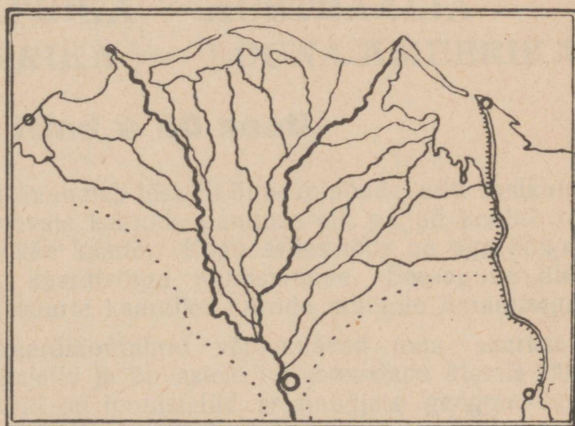
Aafrika liiki-
miskaardil värvi
ise-värviga liiki-
misalad hobus-
tega, kaamlitega,
härgadega ja ini-
mestega.

- A
B
C
D

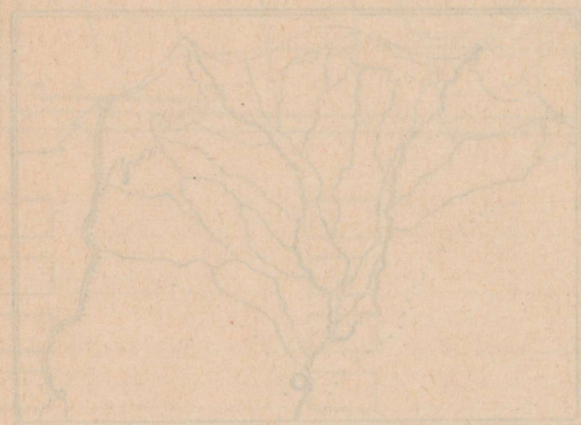
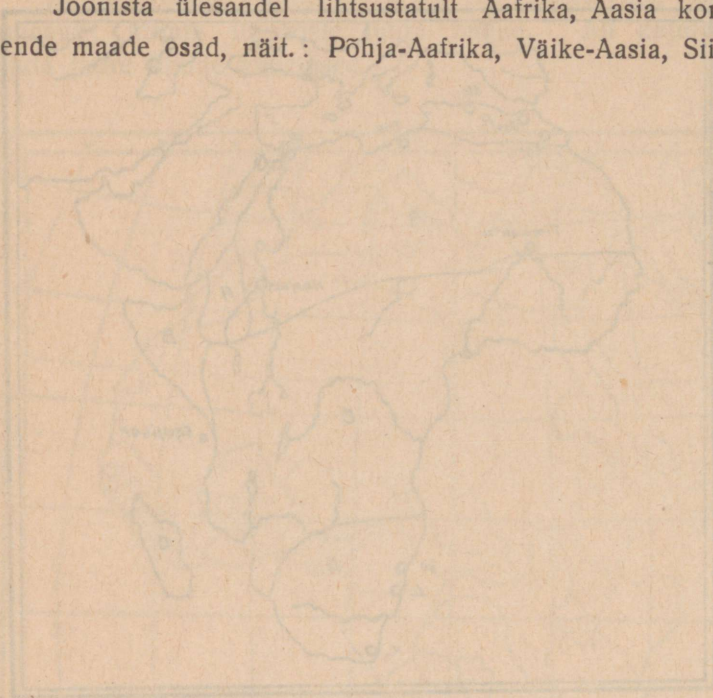
43. ülesanne.

Kaardil on Niiluse jõe
suudmema. Värv
maa ja vesi; kirjuta lin-
nade nimed.

44. ülesanne.

Joonista ülesandel lihtsustatult Aafrika, Aasia kontuurid või mõned nende maade osad, näit.: Põhja-Aafrika, Väike-Aasia, Siiria-Palestiina jne.

Väikesed kontuurkaardid

— EUROOPA, AASIA, AAFRIKA, —
P.- ja L.-AMEERIKA, AUSTRALIA à 5 senti.
EESTIMAA — 6 senti.

Töökooli seisukohalt välja minnes peame kõigis õppeaineis rõhutama näitlikkust. Eriti on see aga maksev maadeteaduse kohta, millele näitlikkus hingeaks. Lihtsamalt ja kättesaadavamalt võime asju näitlikult esitada joonistamise varal, ning mida õpilane kord on joonistanud, seda on ta hoolsasti tähele pannud, ja ebatäpsa pinnalise vaatluse asemele sel puhul astunud täppis vaatlemine. Kergem kartogrammide ja kaartide joonistamine sünnib sel teel, et tarvitusele võetakse kontuurkaardid.

Kontuurkaardid on kaardid, mis meile teatud maa-alast pakuvad ainult piirjooni. Tarviline sisu sinna märgitakse juba õpilase poolt iseseisvalt. Orienteerumiseks on kontuurkaartidele lubatav märkida ainult tähtsamaid jõgesid ja järvi ja neidki peenjoontega.

K./Ü. „Looduse“ poolt väljaantud geograafia magistri ja tuntud maadeteaduse õpetaja J. Rumma (†) kontuurkaardid on trükitud paksul kirjutuspaberil ja suures kaustas, nimelt 33 sm × 38 sm ja 32 sm × 44 sm.

Suured kontuurkaardid

70 × 100 sm, valgel joonistuspaperil.

Koostanud E. Markus, V. Mattiesen, K. Jaanson ja teised.

KOGU MAAKERA — — EESTIMAA — — —
LÄÄNEMERE-MAAD — EUROOPA — — —
AASIA — AAFRIKA — AUSTRALIA — —
PÕHJA-AMEERIKA — LÕUNA-AMEERIKA

Hind à 40 senti.

Meie praegune kool kannatab tõsiselt õppeabinõude, eriti üksikuid geograafilisi küsimusi puudutavate kaartide puuduse all, paljud koolid on ise katsunud joonistada tarvilikke kaarte. Kogu selles töös on aga kõige tülisem ja aeganõudvam just kaardivõrgu joonistamine. Seesugune üleliigne töö on nüüd kõrvaldatud suurte kaardikontuuride müügile ilmumisega.

K./Ü. „Looduse“ kaardikontuurid võimaldavad oma suuruse tõttu (70×100 sm) kõigile õpetajaile ja õpilastele ise joonistada klassis käsitamiseks seinakaarte. Kontuurid on joonistatud asjatundjate geograafide-kartograafide poolt.

S. Sütt — D. Koppel
AVARAS MAAILMAS

Maadeteaduslikke kirjeldusi ja vesteid.

AAFRIKA

48 lk. Hind 50 senti

AMEER

64 lk. Hind 65

A
34 563

89 459

Väikesed kontuurkaardid

(formaadis 2X vihulehe suuruses)

**Eesti, Euroopa, Aasia, Aafrika, Austraalia,
Põhja-Ameerika, Lõuna-Ameerika**

Hind à 5 senti.

Karl Hintzer

H. Treffneri güm. võimlemis- ja tööpäetaja.

PAPPTÖÖD

I vihik — 12 värvilise tabeliga. Hind 75 s.
II vihik — 6 " " " 55 "
III vihik — 6 " " " 60 "

Väljavõte Tartu Õpetajate Seltsi käsitöö-sektsiooni üldkoosoleku protokollist 3. II 1925. a.: "... K. Hintzeri tabelid esitatud kujul on täiesti vastuvõetavad, edendavad õpilastes leidlikkust, isetegevust, samuti arendavad arusaamist tehnilises joonistuses ... Tabelite ja neis käsitatud meetodi abil rajatakse tööpäetuse töökooli põhimõttele ning omandab kindlama ilme ja ühtluse meie algkooli käsitöö õpetamises. Tabelis ettenähtud otstarbekohase tööjaotuse tõttu juhitakse õpilane isetegevusele, mis seni meie tööpäetuse käsitlusel on puudunud. Ka võimaldavad tabelid iga lapse individuaalset arenemist ja jõukohaselt. Õpetaja tegevus kergeneb, kuna ta esineb nõuandva ja kritiseeriva isikuna."

Samalt autoriilt on ilmunud

Papptööde meetodika ja ilupaberite valmistamine kodusel teel

64 lk. 51 joon. Hind 1 kr. 50 s.

Karl Hintzer

Geomeetriliste kehade ja kristallide valmistamine.

12 tabeli ja seletuskirjaga. Hind 1 kr. 25 senti.

Tabelid sisaldavad geomeetriliste kehade ja kristallide pinnalaotusi ja võimaldavad hõlpsasti neid kokku kleepida.

Tarvilik õppevahend õpilastele matemaatika, loodusloo ja käsitöö tundidel.

Kr. Mark

Voolimisõpetus

Üldised mõisted. Praktilised näpunäited. — 97 joonise ja 10 pildiga. Hind 90 senti.

Kõik raamatus esitatud päevapildid on tehtud töödest, mis valmistatud autori juhatusel joonist. õpet. kursusest osavõtjad „Pallase“ kunstikooli juures.

K. Lepilov

Voolimine kodus ja koolis

Hind 1 kr. 20 senti.

Raamat on määratud õpetajatele ja kasvatajatele voolimiskava ja -tehnikaga põhjalikumalt tutvumiseks, et viia kasvandikke õigele vormi tundmaõppimisele.

Hind 25 senti.